

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2014

HEBREW STUDIES — HIGHER LEVEL

WEDNESDAY, 18 JUNE — MORNING, 9.30 to 12.30

Total Marks: 400

General Directions for Candidates

ALL FOUR SECTIONS, A, B, C AND D MUST BE ANSWERED.

EACH SECTION CARRIES 100 MARKS.

SECTION A

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

וזאת לפנים בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה וְעַל הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל דְּבַר שְׁלֹף אִישׁ בְּעָלוֹ וּנְתַן לְרַעְהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הַגְּאוּלָּה לְבַעֲזוֹ קִנְיָה לְךָ וַיִּשְׁלֹף בְּעָלוֹ: וַיֹּאמֶר בַּעֲזוֹ לְזַקְנִים וְכָל הָעָם עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קִנִּיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאַלְיָמְלֵךְ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לְכַלְיוֹן וּמִחֲלוֹן מִיַּד בְּעָמִי: וְגַם אֶת רוּחַ הַמַּאֲבִיָּה אֲשֶׁת מִחֲלוֹן קִנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהַקִּים שֵׁם הַמֵּת עַל נַחֲלָתוֹ וְלֹא יִפְרֹת שֵׁם הַמֵּת מִעַם אֲחֵיו וּמִשְׁעַר מְקוֹמוֹ עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם:

- (a) Explain the significance of the passage above in the light of its historical, social and cultural background. (25)
- (b) Comment briefly on the significance of the term **הַגְּאוּלָּה** as it occurs in the passage above. (25)
- (c) Write a short essay on the importance of the family in transmitting spiritual values in Ancient Israel. Support your answer with appropriate biblical or mishnaic references. (50)

OR

2.

וַיִּזְעַקְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מִלְּפָנֵי מִלְּפָנֵי אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא: וַיִּמָּאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ: וְהָיִינוּ גַם אֲנִיחָנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם וְשִׁפְטָנוּ מִלִּפְנֵי וַיִּצָּא לְפָנֵינוּ וּנְלַחֵם אֶת מִלְחַמְתָּנוּ: וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת כָּל דְּבָרֵי הָעָם וַיִּדְבַּר בְּאָזְנוֹ יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלְךָ וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ:

- (a) Comment on the religious and historical concerns that lie behind the dispute in the passage above. (25)
- (b) Parse and translate the following **three** words: **לִשְׁמֹעַ וַיִּמָּאֲנוּ וְהָיִינוּ** (25)
- (c) Write a short essay outlining the content and nature of the reforms carried out by King Josiah. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION B

Candidates must answer on ONE passage only.

1. פי כה אמר יהוה אל שלם בן יאשיהו מלך יהודה המלך
תחת יאשיהו אביו אשר יצא מן המקום הזה לא ישוב שם עוד:
פי במקום אשר הגלו אתו שם ימות ואת הארץ הזאת לא יראה עוד:
הוי בנה ביתו בלא צדק ועליותיו בלא משפט ברעהו יעבד חנם ופעלו לא יתן לו:
האמר אבנה לי בית מדות ועליות מרנחים וקרע לו חלונני וספון בארזי ומשוח בשִׁשֶׁר:
התמלך פי אתה מתחרה בארזי אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לו:
דן דין עני ואביון אז טוב הלוא היא הדעת אתי נאם יהוה:
פי אין עיניך ולבך פי אם על בצעך ועל דם הנקי לשפוך ועל העשק ועל המרוצה לעשות:
- (a) In the passage above, what explanation is given by the writer for the fate of Shallum? (25)
- (b) Parse and translate the following **three** words: **וְקָרַע מְרִנְחִים יַעֲבֹד** (25)
- (c) Write a short essay discussing the stance taken by the biblical prophets on behalf of the weak and defenceless in society.
Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

OR

2. לְכֹל זְמַן וְעַת לְכֹל חֶפְזָן תַּחַת הַשָּׁמַיִם:
עַת לְלֶדֶת וְעַת לָמוּת עַת לְטַעַת וְעַת לְעִקּוֹר נְטוּעַ:
עַת לְהַרוֹג וְעַת לְרַפּוֹא עַת לְפָרוֹץ וְעַת לְבָנוֹת:
עַת לְבָפוֹת וְעַת לְשִׁחּוֹק עַת סָפוּד וְעַת רְקוּד:
עַת לְהַשְׁלִיךְ אַבְנִים וְעַת כְּנוֹס אַבְנִים עַת לְהַבּוֹק וְעַת לְרַחֵק מִחֶבֶק:
עַת לְבַקֵּשׁ וְעַת לְאַבֵּד עַת לְשָׁמּוֹר וְעַת לְהַשְׁלִיךְ:
עַת לְקָרוֹעַ וְעַת לְתַפּוֹר עַת לְחַשׂוֹת וְעַת לְדַבֵּר:
עַת לְאַהֵב וְעַת לְשִׂנְאָה עַת מִלְחָמָה וְעַת שְׁלוֹם:
מֵה יִתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בְּאִשֶּׁר הוּא עֹמֵל:
- (a) In what way does the philosophy contained in the passage above summarise the entire message of the Book of Ecclesiastes? (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the context and background of Wisdom teaching found in the Bible. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION C

Candidates must answer on ONE passage only.

1. וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם: יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶכָּ:
יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּסְתַּבֵּךְ:
וַיֵּשֶׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:
וַשְׁמֹו אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם:

- (a) Comment on the way in which the passage above may be seen to act as a summary of God's dealing with the People of Israel. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay illustrating the importance of the Temple in Ancient Israel. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

OR

2. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי
בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וּנְתַנּוּ עַל צִיצִית הַכֹּפֶנֶת פְּתִיל תְּכֵלֶת:
וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וְלֹא תִתּוּרוּ אֲחֵרֵי לְבַבְכֶם וְאֲחֵרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אִתְּם זָנִים אֲחֵרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

- (a) Comment on the symbolism contained in the instructions given in the passage above. (25)
- (b) Parse and translate the following **three** words: הוֹצֵאתִי מִצְוֹתַי קְדוֹשִׁים (25)
- (c) Write a short essay outlining the origins and development of the feast of Hanukkah. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION D

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני:
ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד הַהָר: וימשה עלה
אל הָאֱלֹהִים ויקרא אליו יְהוָה מן הַהָר לֵאמֹר פֹּה תֵאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
אַתֶּם רֵאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׂרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלַי: וְעַתָּה
אִם שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ:
וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֵת כְּהַנִּים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

- (a) Comment on the importance of the passage above in the light of its religious and historical background. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay showing how the idea of covenant was kept alive and renewed throughout the history of Ancient Israel.
Support your answer with appropriate biblical references. (50)

OR

2.

כִּי כֹה אָמַר יְהוָה רַבּוֹ לַיַּעֲקֹב שְׁמַחָה וְצַהֲלֹו בְּרֵאשׁ הַגּוֹיִם הַשְּׂמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשִׁיעַ
יְהוָה אֶת עַמּוֹךְ אֶת שְׂאֲרֵית יִשְׂרָאֵל:
הִנְנִי מְבִיא אוֹתָם מֵאָרֶץ צָפוֹן וְקַבְּצֹתִים מִיַּרְבֵּית אֶרֶץ בָּם עֹנֵר
וּפְסָח הָרָה וְיִלְדֹת יַחֲדָו קָהֵל גְּדוֹל יִשׁוּבוּ הִנֵּה:
בְּבִכֵי יָבֵאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם אוֹלִיכֶם אֵל נַחְלֵי מִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לֹא יִפְשְׁלוּ בָּהּ
כִּי הֵייתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא:
שָׁמַעוּ דְבַר יְהוָה גּוֹיִם וְהַגִּידוּ בְּאָזְנֵים מְמַרְחֵק וְאָמְרוּ מִזֶּרֶה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וְשָׁמְרוּ כְּרֵעָה
עֲדָרוּ: כִּי פָדָה יְהוָה אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוּ מִיַּד חֹזֵק מִמֶּנּוּ:

- (a) Comment on the promises made in the passage above in light of the context from which the passage has been taken. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the ways in which various historical situations gave rise to Messianic hopes among the people of Israel.
Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

Blank Page

Blank Page

Blank Page